

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 300 Lei. — Șase luni 150 Lei. — Trei luni 80 Lei. — Pentru străinătate un an 600 Lei. Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Martia și Vinerea

Prețul inserțiunilor: un șir pe 5 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preotul și adevărul

Nici odată n'a fost mai simțită, ca astăzi, nevoia de a spune adevărul. Lumea de azi și-a pus nădejdea în minciună, cum zicea odinioară prorocul Isaia despre neamul Efraimților (c. 28 v. 15). Firește, dacă nu am recunoaște aceasta despre lumea de azi, am veni noi cei dinții în contradicție cu munca, cu apostolatul nostru. Doar acest apostolat nici odată n'a fost mai desarmat în apoteozarea virtuților.

Este o cerință de tact pastoral, să lauzi virtuțile creștinești, cari se văd. Este însă și o datorie, să mustri faptele necreștinești. Acestea nu sânt în mod suficient combătute azi. Nu avem curajul necesar, să spunem lumii de azi, că așa nu mai merge. Am uitat par'că de glasul prorocilor, cari au fost persecutați pentru adevăr. Cine își mai aduce des aminte de prorocul Mihea, care pentru adevăr a ajuns în temniță, unde a gustat pâinea și apa ne-cazului? Acest proroc n'a fost pe placul lui Ahab și n'a aprobat părerea celor patrusute de proroci mincinoși, cari se lingeau pe lângă împăratul Ahab (III. Imp. c. 22).

Adevărul nu cunoaște linguișire. Cine poate spune, că linguișirea este tovarășă minciunei?

Dar cine este oare «tatăl» minciunei? Diavolul. Nu un oare care om ne spune acesta, ci însuși Fiul lui Dumnezeu (Ioan 8. v. 44). Ei bine, vestitorii Cuvântului divin din toate timpurile s'au păzit ca de foc a servi «tatălui» minciunii. Pentru adevăr s'a tăiat capul lui Ioan Botezătorul, pentru adevăr a fost ucis cu pietre mucenicul Stefan, pentru adevăr au fost bătuți apostolii (Fapte 5. 40). Bătaii, ocări și temnițe au primit ca răsplată, ceice au propovăduit adevărul! Nu găsesc în Sfânta Scriptură un loc mai frumos ca și în cartea Înțelepciunii lui Isus fiul Sirah, unde citim: «Până la moarte te luptă pentru adevăr și Domnul Dumnezeu se va lupta pentru tine» (c. 4 v. 33). Lumea poate să aibe părerea, că preotul nu-și face datoria numai când preotul se tocmăștește u aparențele. Să ne ferim ca de foc de aparențele înșelătoare. Se poate părea cuiva, că mintim pentru Domnul; dar tot Domnul zice, că ferii sântem, când vom fi ocăriți mintind pentru Domnul. Mare este adevărul acesta. Meditația profundă va fecunda activitatea preotului.

În Hristos să rămânem. Ideea aceasta să străbată toată ființa noastră, căci zis-a: «Eu sânt calea, adevărul, și viața». Alt adevăr nu există. Dacă ne vom abate dela

Domnul, rățăm și ducem în rățăcire turma ce ni s'a încredințat. Adevărul să l iubim (Zah. 8 v. 19), căci adevărul este întru Isus. A ne tărgui, a ascunde adevărul, înseamnă a lăsa să plece dintre noi duhul de viață creștină, precum ar lăsa cineva pe toți ai săi în întunec, ducând cu dânsul lumina. Nu vă puneți, fraților preoți, în fața luminei lui Hristos, care trebuie să lumineze tuturor.

A stăru pe lângă adevăr nu înseamnă însă ca să nu eviți persecuția în caz de primejdie, dar aceasta nu este o desertare dela adevăr. Desertare se comite, numai când se face tovarășie cu minciuna. Mântuitorul ne învață: «Și oricine nu v'a primi pe voi, nici va asculta cuvintele voastre, ieșind din casa sau din cetatea aceea, scuturați praful de pe picioarele voastre» (Mat. 10 14). Iacob a fugit de mânia fratelui său Esau, Moisi a evitat moartea ce i-o pregătise Faraon, David a fugit de mânia lui Saul, prorocul Ilie a evitat furia Izabelei. Și ce să zicem de marele apostol Pavel, care fu lăsat într-o coșniță peste zid, ear apoi frații l-au trimis în Tars, ca să scape de furia ludeilor? Din toate acestea se desprinde un adevăr plin de învățătură. Oamenii cei bineplăcuți lui Dumnezeu nici odată nu s'au tocmi cu minciuna, nici odată nu au alimentat această buruiănă otrăvitoare, au avut bărbăția convingerilor.

Nu-i vorbă, su oamenii de azi convingeri, dar ce folos, dacă ei nu-și fac cursul în lume? Ce folos, că opaiu are ce-i trebuie, dar stă neapris. Celce iubeste primejdia, va cădea în acea primejdie, zice Isus Sirah (3 v. 27). Însă a fugi de primejdia, ce credem că o aduce viața păcătoasă și mincinoasă de azi, este o adevărată fugă din fața datoriei. Cu nimic nu se poate justifica o asemenea atitudine. Nu este primejdiiu viața slujitorului altarului. Și astfel toți trebuie să iasă din rezerva ce și-au impus-o eventual în fața minciunilor convenționale din zilele noastre. Tăria convingerilor nu se poate clătina, dacă convingerile sânt creștine. Dacă am vedea, că fugind pentru persecuții din mijlocul turmei, ne-am scăpa viața, dar turma ar fi expusă la răpirea lupilor, ar trebui să rămânem la datorie. Căci zice Domnul: «Celce și-a pierdut sufletul său pentru mine, îl va afla pe el» (Mat. 10 v. 39). Dacă turma nu este expusă, ci numai noi, atunci fuga este admisibilă.

Avem în față 2 cazuri. Întrebarea este: cine este expus, numai noi, păstori, sau și turma? Răspunsul poate fi diferit, dar un singur răspuns corect se poate da: atât păstori, cât și turma sânt expuși. Ur-

mează deci, să nu fugim de turmă, zăgăzuind adevărul și acoperind minciuna. Cu steagul adevărului în mână să mergem spre biruință!

Dr. G. Comșa.

Ceremonia investirii S. Sale Patriarhului Miron, plănuită pentru ziua de 21 Mai, când se sărbătorește și hramul Mitropoliei din capitală, s'a amânat până la completa restabilire a Suvăranului.

Sf. Sinod. În 15 l. c. s'a deschis sesiunea de vară a Sf. Sinod. La ora 10 dim. s'a făcut serviciu divin la Mitropolie, ear la ora 11, în palatul Sinodului din str. Antim, s'a deschis sesiunea sub președinția S. Sale Patriarhului.

Di Al. Lăpedatu, ministrul cultelor, a citit mesajul de deschidere.

S. Sa Patriarhul Miron a adus la cunoștința Sinodului votarea cu unanimitate a legii de organizare bisericească și sancționarea ei de către Suvăran. Înaltul prelat a cerut membrilor Sinodului sprijinul spre a înfăptui, în cadrul noiei legi, o nouă viață bisericească. Îndeamnă pe chierari să meargă în mijlocul credincioșilor și să-i îndemne la activitate bogată, pentru binele bisericii și statului.

A mulțumit Suvăranului, guvernului și membrilor Sinodului pentru înfăptuirea legii de organizare bisericească, lege care are o importanță epocală.

Di Al. Lăpedatu, ministrul cultelor, a rugat Sinodul ca în sesiunea aceasta să discute reorganizarea învățământului seminarial, — urând rodnică activitate acestei sesiuni.

În ședința a doua Sf. Sinod a ratificat convenția intervenită între Patriarh și Principele Carol, după care «Institutul Biblic» să contribuie la editarea Noului Testament, tradus de Gala Galaction și al cărui manuscris se găsește în proprietatea «Fundăției Principele Carol».

S'a dat mandat dlui profesor Coculescu să reprezinte Sinodul la conferința internațională de astronomie, care va studia reforma calendarului.

Din cameră. În ședința de Marți a camerei deputaților, pâr. Ion Lupaș, amintind apropiatul jubileu de 75 ani dela înființarea liceului «Andrei Șaguna din Brașov, a întrebat pe dl ministru al instrucției: Ce măsuri intenționează a lua spre asigurarea permanentă a caracterului confesional al liceului nostru?

Vorbirea pâr. Lupaș, ținută în această ședință, o vom publica, mai pe larg, în numărul viitor.

Rechemat. Nunțul papal din Budapesta Schloppe, care într-o adunare publică a romano-catolicilor cam schlopătase cu vorba în favoarea irendentismului budapestan, a fost rechemat, și a părăsit acum capitala Ungariei. La despărțire guvernatorul Horthy i-a remis de mângâiere o decorație ungurească.

Trei-cincisprezece Mai în Sibiu

Oricum ar schimba calendarul datul de 3/15 Mai — în 3/16 Mai — în conștiința opiniei publice 3/15 Mai rămâne 3/15 Mai. Și așa este bine, fiindcă astfel trăiește, dându-i-se prinosul cuvenit, ziua memorabilă din 1848, când a deus jurința poporului român că vrea să fie considerat și el liber.

«Asociațiunea» în legătură cu «Universitatea liberă» și cu secția Sibiu a «Asociațiunii profesorilor secundari români» a aranjat în Sibiu un «Festival» reușit, de care poate să fie satisfăcută.

Ca orator festiv a fost ales dl profesor universitar **Dr. Ioan I. Nistor** din Cernăuți, actualul ministru al Bucovinei. O alegere foarte nimerită. Sibiienii au primit vestea aceasta cu multă bucurie, dovadă dragostea care au arătat-o pretutindenea iubirii oaspe, dela sosirea la gară până la plecarea, a doua zi. Dl Nistor care — după cum se știe — este totodată și un remarcabil istoric, directorul «Institutului de istorie și limbă» dela Universitatea din Cernăuți, membru al Academiei Române, are cunoscuti buni de pe vremea când teologii noștri alergau să studieze la facultatea teologică din Cernăuți, încaut nu este un necunoscut la noi. Și în timpul refugului, ca conducător bucovinean, a avut prilejul să arete iubirea sa față de cei în pribegie, ajutându-i din greu.

De aceea iubirea — am putea zice — cu care a fost primit pretutindeni. În Sibiu a sosit în ziua de 15 Mai și a fost salutat în gară de notabilitățile orașului, în frunte cu dl prefect A. Boiu, prefectul poliției Ștefănescu, de reprezentanții I. P. S. Sale mitropolitului **Nicolae**: Dr. Ci. Proca și V. Nistor, reprezentantul armatei gen. Macarovic, reprezentantul «Asociațiunii», dl Dr. Oct. Russu etc.

Corul școlii normale a înțonat cântecul marșuri, condus de prof. T. Popovici. Erau de față toți elevii și elevetele școlii normale în frunte cu directorul Dr. V. Stan.

Apoi întovărașiți și de dna și dsoara Nistor a pornit convoiul spre oraș. Familia Nistor a fost găzduită la I. P. S. Sa mitropolitul nostru **Nicolae**.

Festivalul s'a ținut în sala cea mare dela Urania, la ora 5, fiind de față mult public, tot ce are Sibiuul mai de seamă, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul **Nicolae**.

Cu «Deșteaptă-te Române» s'a deschis festivalul, pregătind atmosfera prietnică pentru punctele celelalte. Dl vicepreșed. al «Asociațiunii», adv. Dr. O. Russu, a binevenit pe oratorul festiv în numele «Asociațiunii», aducând totodată mulțumiri «Universității libere» și conducătoare ei, dnei Sabina Cantecuzino, cari n-au trimis în Ardeal din prilejul zilei acesteia 36 de oratori. Primele două strofe ale lui «Trăiască Regele» au fost ascultate în picioare. A urmat cântarea «Iancu la Torda». Dl profesor Nistor a rostit mai apoi o prea interesantă și vioasă conferință despre însemnătatea zilei de 3/15 Mai. Ca istoric de profesie a știut să desvolte evoluția ideii de libertate la poporul românesc, arătând fazele și trecând în revistă generală adunările similare din diferitele provincii românești. A fost o excursie istorică dela 1789 (Revoluția franceză) până la 3/15 Mai 1848, pe «câmpul libertății», după ce n-a analizat atmosfera de pe vremea lui Tudor (1821), atmosfera din Bucovina și Basarabia. Ideia fundamentală — firul roșu: gândul independenței naționale n'a putut fi sugrmat, fiindcă toate popoarele au prins acest gând dela revoluția franceză și nu a fost cu puțință nici unui Metternich, nici unui țar autocrat să stăvilească curentul. Dacă conducătorii maghiarilor n'au priceput spiritul vremii și tipetului din dieta lor clujăna: arde în țară, nu l-au urmat cu măsuri de conciliantă, de găsire al unui *modus vivendi* — aceasta s'a răsunat asupra întregului popor maghiar.

A vorbit un istoric, care caută un nex causal istoric și care-l găsește, dându-i mai departe din toată convingerea.

Va fi foarte bine ca conferința să se tipărească. Aplauzele au fost meritate.

După conferință a luat cuvântul dl general **Macarovic**. În cuvinte alese și bine simțite a adus prinosul de recunoștință al armatei marilor figuri dela 1848. Soarele la ivaletă legătura strânsă dintre armată și aspirațiunile năamului, și dă asigurarea, că armata, conștie de menirea ei, își va face totdeauna datoria. În fine

a adus omagiile armatei reprezentantului suprem al bisericii, I. P. S. Sale Mitropolitului **Nicolae**, reprezentantului guvernului, dlui ministru Nistor, și vechei «Asociațiunii». (Vii ovățiuni la adresa dlui general Macarovic).

Corul școlii normale a executat apoi încă «Marșul legionarilor români» și «Hora Basarabiei».

În accentele frumosului Marș al lui Iancu am plecat acasă — ducând putere dela acest festival reușit.

În Blaj

La Blaj, orașul a fost frumos pavozat cu drapelul treicelore și verdeață. În ziua întâi, în 14 I. c. s'au ținut concursurile de gimnastică, ear seara un concert în sala liceului, organizat de către corurile școlilor secundare. În 15 Mai la ora 8 dim. s'a oficiat serviciul divin de către mitropolitul **Suciu**. La ora 10 toate școalele au pornit spre «Câmpia Libertății». S'au rostit discursuri de: către dl Caliani, dir. liceului de băieți din B. J., dlui ministru I. G. Duca și Moșoia, dlui N. Iorga, V. Bologa în numele «Asociațiunii», Stelian Popescu ș. a.

O falșă Cassandra

Al treilea articol, de Prot. Em. Stoica

III.

Și acum chestiunea cu geneza statutului organic. Păr. Moșoia a spus textual: «*Ungurii, când au dat Românilor ardeleni statutul zis șagunian, au știut bine ce otrăvă le pun înainte, introducând între ei mărul discordiei prin patimile și lăptele alegerilor în biserică. Ei au ținut cu preclădine și cu siguranță să încare pe Români și să-i desbina, ca să-l stăpânească mai ușor.*» (Crucea Nr. 14—15 din Noemvrie 1924, pg. 12). Eu i-am reflectat, că greșește Sf. Sa și se face de răș, când afirmă, că statutul organic ni a fost *impus* de Unguri, căci acest statut a fost *elaborat* de *congressul național bisericesc din 1868 pe baza proiectului pregătit de Șaguna*. Am crezut că precizez ideea Sf. Sale, atenuând acuza ce ni se aduce, când în loc de «*dat de Unguri*», am zis «*impus de Unguri*», convins că și Sf. Sa a voit să afirme, că statutul organic ne-a fost *dat* cu *sila*, *dec* *impus* de Unguri, căci ori cât am fi de «nepricepuți» nu ne putea socoti totmai înconștienți, ca să primim cu bucurie sau cu îndiferență un lucru, care este spre pieirea noastră. Pe această chestiune păr. Moșoia face următorul comentariu: «Dacă la preșii și la protopopi nu găsim bună credință și înțelegere, sinceritate și adevăr, apoi unde să le mai găsim? Și ce soartă pregătesc bisericii oamenii bisericești, cari nu se cred dator să-și controleze cuvintele și vorbesc ca și cum n'ar avea nici o răspundere nici față de conștiința lor, nici față de oameni, nici față de Dumnezeu? Cum părinte Popescu? Sf. Ta ne acuzi că sântem nepricepuți, eretici, înstrăinați, că oftăm după Budapesta, ne însușim și calomniezi pe nedrept și pentru o precizare, ce am făcut aceluor Sf. Tale, vii să-mi faci morală, să-mi vorbești Sf. Ta de bunăcredință, sinceritate, adevăr, conștiință și răspundere? Cum se poate să pătezi aceste cuvinte frumoase?»

În ce privește afirmativa mea greșală, iată eu fac amendă onorabilă și recunosc, că păr. Moșoia n'a zis, că Ungurii ni-au *impus*, ci, că ni-au *dat* statutul «zis șagunian».

Dar și cu această afirmație Sf. Sa nu poate ieși din ridicolul situației, în care a intrat. N'a cunoscut geneza statutului organic decât din cuvintele păr. Dionisie: «Statutul organic l'avem dint'o robie de veacuri» ceea ce pentru super-ficiala judecată a Sf. Sale a însemnat, că Ungurii ni l-au dat, deci e greșit, de bună credință fiind: acum însă, dacă cunoaște felul cum s'a făcut statutul, organic este și de rea credință prezistând în această afirmație. *Errare humanum, perseverare diabolicum*.

Simțind însă, că-i fuge terenul de sub picioare, încearcă o diversivane. «Căci care sunt cele «atâtea publicațiuni de valoare», din care ar putea cunoaște geneza statutului organic, în chipul în care dorește și pretinde păr. protopop Stoica, că adică acest statut nu i-l ar fi fost *impus* (dec totuși *impus*)? *lui Șaguna atât de congresul din 1868 sub influințele catolice ungurești, cât și de ungari?* Se vede, cum surprins cu neadevărul în penă, Sf. Sa încearcă să deplaseze în surdina centrul de greutate spre congresul

din 1868, atribuindu-i acestuia influințe calvine ungurești, rămânând pe planul al doilea Ungurii, pentru ca într'un viitor articol, să fie scoși din discuție. Dar truceul nu prinde. Afirmatia categorică a fost: «*Ungurii au dat Românilor ardeleni statutul zis șagunian*», n'a fost nici vorba de congresul din 1868, ai cărui membri au fost toți români tot așa de buni cel puțin ca păr. Moșoia. În tot cazul însă mai bine intenționați. Axioma istorică deplin stabilită în acest punct este: *Statutul organic este pregătit de congresul național-bisericesc din 1868 (prezidat de Șaguna) pe baza proiectului elaborat de Șaguna*. Iată operele de valoare din care se poate cunoaște acest adevăr:

1. Protocolul congresului național-bisericesc român de religiuina greco-răsăriteană, Sibiu, 1868;

2. Nicolae Popea: Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei baron de Șaguna, Sibiu 1879;

3. Dr. Ioan Lupăș: Mitropolitul Andrei Șaguna, monografie istorică, Sibiu 1911, scriere premiată de Academia Română;

4. Dr. Ioan Mateiu: Contribuțiuni la istoria dreptului bisericesc, tipărită cu cheuiala Ministerului Cultelor, București 1922.

Chiar și Dr. I. Mateiu, care pentru a înălța valoarea proiectului de statut al lui Șaguna și a scuti pe marea arhierie de vehemente atacuri aduse statutului organic, contestă lui Șaguna calitatea de autor al statutului organic, (cum de altfel n'a susținut nimenea, că Șaguna ar fi unul autor, ci numai inspirator și colaborator) recunoaște că statutul organic e creațiunea congresului național-bisericesc din 1868 (O. c. pg. 259). Deci implicit și a lui Șaguna.

Oricât de amputat a fi însă proiectul lui Șaguna în statutul votat de congres, totuși se recunoaște în el genialitatea marelui mitropolit. În privința paternității acestei legislații e corect să ascultăm și cuvântul autorizat al lui Șaguna. Iată ce spune dânsul la deschiderea congresului din 1868: «Depun cu desăvârșită odihnă sufletească toată competența legislativă și administrativă a bisericii noastre naționale în mâinile congresului prezent și a celor viitoare congrese, cari singure sunt reprezentanțele legale și canonice ale întregii noastre provincii mitropolitane, prin urmare competente să dace și conducă treburile administrative, economice bisericești, școlare și fundatiionale». Iar în vorbirea de încheiere se exprimă astfel: «Nu e nimenea în provincia noastră mitropolită oaspe sau nemernic, ci e membru îndreptățit și activ în biserica noastră. Toți suntem împreună lucrători ai unui Dumnezeu și în urma legilor fundamentale ale religiei noastre z'direa lui Dumnezeu, casa și lăcașul lui. Suntem egal îndreptățiti cu toții, este o libertate pe baza pozitivă a *asociațiunii noastre*. Fiți răvnitori legii, să dați sufletele voastre pentru legătura părinților voștri (Prot. congr. din 1868 pg. 9—10, 110).

Astfel vorbita Șaguna; deci, chiar din cuvintele lui se poate vede, că cu toate schimbările făcute în proiectul său, Șaguna totuși a fost mulțumit cu legislația votată de congres, deci nici din punct de vedere obiectiv (al cuprinsului legii) nici subiectiv (al părții exprimate de dânsul) nu se poate tăgădui colaborarea lui Șaguna la compunerea statutului organic.

Introducerea sistemului constituțional în biserică și participarea elementului laic la conducerea afacerilor bisericești, cele 2 principii atât de atacate statutul organic au fost în intenția lui Șaguna, ceea ce se vede destul de clar din proiectul său, din cuvintele citate și mai ales din următoarele declarațiuni ale sale: «*Nol credem și mărturisim, că n'am vătămat nici un fundament canonic, când am conchelat la soborale bisericii noastre din Ardeal pe lângă reprezentanții clericali și pe reprezentanții eparhiilor noastre...*» pentru că noi așa știm, că astfel de manifestări nu vătămă nici instituțiunile canonice, nici instituțiunile bisericești». (A. Șaguna: Anthorismos, Sibiu 1861 pg. 102).

Schimbările ce a suferit proiectul lui Șaguna din partea membrilor laici al congresului din 1868, nu s'au făcut «sub influințe calvine ungurești». (cum își interpoalează acum păr. Moșoia afirmația veche că «Ungurii ne-au dat statutul», pentru că totuși să rămână ceva din afirmația sa) ci «prin mentalitatea laică inspirată de ideile politice curente cari lansas lozincă liberalismul și a democrației». (Dr. I. Mateiu o. c. pg. 258).

Acest curent laic însă a fost cu mult mai moderat decât al bărbaiilor de la conducerea

statului român, cari stăpâniți de ideile anticlericale din Franța au secularizat averile bisericilor, au aservit biserica politicismului, și au luat din mână clerului și instrucția religioasă, ba chiar și seminarile. Iată la acest punct ce spune marele învățat N. Iorga. În ultimul său discurs la camera pronunțat în legătură cu noua lege bisericească: «Seminarile erau odinioară lăcașurile, în care se pregăteau suptele cuceriri pentru a îmbogăți literatura și arta românească; seminarile dau astăzi cea mai mare proporție de necredincioși ipocriți, fiindcă episcopul nu mai are nici un rol în ele...» (Nămol Românesc Nr. 77/922).

Că statului organic a fost înaintat spre aprobare guvernului unguresc, că acesta a făcut anumite modificări, cari știrbeau autonomia bisericească și restrăngeau drepturile bisericii mai ales în ce privește autonomia școlară, nu confirmă de loc teza p. r. Moșoia, că «Ungurii ne-au dat statul și gunian», ci pot arăta cel mult împrejurările marelui, între cari am trăit și ne-am pastrat totuși și naționalitatea și ortodoxia.

Ce adevăr poate rămânea deci din atacurile injurioase ale p. r. Popescu Moșoia, că «Ungurii ne-au dat statul și gunian», că «Ungurii au știut bine ce oiravă ne pun înainte introducând între noi mălul discordiei, prin patimile și luptele alegerilor în biserici», că «Ungurii au știut cu precizie și cu siguranță să încerce pe români și să-i desbinesc prin introducerea statului organic, că la noi e distrusă autoritatea episcopului și a întregii ierarhii și e întronat cultul nepriceperii și al patimei? Nimic decât fumul pestilențial al patimei sale oarbe.

Acum situația e cu desăvârșire clară.

Dacă p. r. Popescu Moșoia vrea să rămână în publicistică cu onorabilitatea nezdruclată, e dator să retrăcească cuvințios și complet injuriile aduse bisericii din Ardeal. Dacă însă nu are curajul necesar unui sincer penitent, cel puțin să tacă.

Continuându-și însă elucubrațiile obscurantiste în același ton jentilor pentru noi, vom fi gata oricând să ne apărăm cu demnitate, să-i răspundem răspicat și să-i arătăm, că la noi nu stăpânește cultul nepriceperii.

Iar la săgeata veninoasă, ce mi-o trimite Sf. Sa atunci, când zice, că dacă la alegerea din Brașov ar fi fost un deputat Filipescu, s'ar fi tras învățăminte mai folositoare și morală mai rodnică, eu îi răspund destul de precis.

Ce statul regretabil dela Dej al deputatului Or. Filipescu din partidul național l-a extaziat pe p. r. Popescu Moșoia, care mi l-a fi dorit și mie la Brașov fără să fi fost, precum am arătat, vinovat de vr'un abuz.

NOTIFICARE OFICIALĂ

Onor. Domni preoți ort. rom. din Arhidieceza noastră sunt rugați — în interesul lor propriu — ca să trimită la adresa Casieriei Consistorului arhidiecezan din Sibiu în timpul cel mai scurt posibil adevăratele oficioase, extradate de cei în drept, cu cari să dovedească că și-au achitat atât impozitele restante cât și impozitul global pe anul curent, altfel nu le vom putea lichida retribuțiile dela stat pe trimestrul al doilea a. c.

Casieria Consistorului Arh.

Femenism creștin

Femenismul modern tinde să smulgă pe femeie dintre cei patru pereți ai casei, să o scoată de sub tutela, în care ar fi ținută de bărbat și să-i salte situația la majoratul juridic, politic, social și cultural. Pe steagul fluturat de propagandiste energice și devotate, s'a scris cu litere mari: *emanciparea femeii*, revendicându-se pe seama ei drepturi egale cu ale bărbatului, în viața politică și de stat, în funcții și la toate profesiile și oficiile publice, pentru, luându-și locul cuvenit în organismul social și să poată desfășura forțele și aptitudinile, cari n'ar fi mai pe jos decât ale bărbatului. Punându-se în serviciul marelui opere de regenerare, de refacere și zidire a vieții sociale, culturale și național politice, deodată cu aceeași responsabilitate morală și cu egalizarea muncii, femeia își revendică și egalizarea echivalentului de beneficii material.

Printre revendicările feministe, de «egale drepturi cu toți cetățenii», se presară atâtea năzuințe frumoase și scopuri înalte, pe cari nici o minte sănătoasă nu le poate refuza. Este un ideal superior acela al solidarizării tuturor, al înfrățirii întregii lumi, al ajutorului comun, al dreptății pentru toți, al neprecupeției iubiri către aproapele, al ocrotirii mamelor și al protecției copiilor, — legitimi și nelegitimi, — tot atâtea probleme de viață, pentru realizarea cărora firea femeii a fost înzestrată din belșug cu sentimente nobile și incontestabil superioare celor ale bărbatului.

Revendicările feministe sunt vechi, dar în forma lor de acum sunt desigur un rezultat al civilizației moderne și al mentalității curente. Suntem cei dintâi în a recunoaște femeii deplină îndreptățire de a se cultiva, deschizându-i-se largi

porțile și a celor mai înalte instituții de cultură, pentru a-și pune la încercare puterile spirituale, având posibilitatea specializării pentru anumite chemări ale vieții. Puterea ei de afirmare la muncă rodnică îi va deschide drumul în viață mai degrabă, decât toată agitația și propaganda, ce se desfășoară prin întruniri, congrese și asociații. Nu știm dacă femeistele fervente se simt înzestrate dela fire cu egală putere spirituală și suficientă forță fiziologică pentru a dovedi tenacitate și rezistență în toate acele lucrări și îndeletniciri, pe cari și le revendică. Firea însăși a determinat ocupațiile, la cari îndreptățește constituția fizică pe femei și a deosebit pe acelea, pe cari nu le admite construcția corpului ei. Dacă feminisții și mai ales femeistele, cari se pot observa pe sine înșiși, ar căuta să pătrundă mai întâi în toate tainele naturii, să-și dea seama de biologia și psihologia femeii, n'ar fi expuși la rătăcirii și exagerări, cum tot așa ar fi scutiți de greșeli acei ce se pun de-a curmezișul, cu vrăsmășie, ori căror revendicări feministe.

Alături de revendicări deplin justificate, mi se pare, că tendința de deplină egalizare a femeii cu bărbatul, în acțiune, în întreaga atitudine și purtare (pană și în îmbrăcăminte) cuprinde și exagerări cari deformează ființa gingașă a sexului frumos. O exagerare, pe care nici-o dată nu va putea-o încuviința o morală socială sănătoasă, este acel «Contract social», care declară căsătoria ca o sclăvie și ca un raport neordonat și nedemn, revendicând îndreptățire și deplină libertate de a se putea revoca de către soți după plac; și este o exagerare ce însoțește pe femeie, ca și pe bărbat, consecința scoasă din astfel de idei: a «amurului liber» și a «unificării morale» cu tot complexul de chestiuni, ce cuprinde și cu tot convoiul de consecințe funeste, cari tind să slujească chipul de femeie după acela al bărbatului, vrând să desființeze căsătoria nu numai ca taină creștină, ci și înlătură și formele convenționale, cari stau la baza căsniciei actuale. Este o amăgire afirmarea feminismului, că viața casnică, în forma ei actuală, n'ar suferi nimic dacă femeii s'ar da deplină libertate de acțiune. Va fi ispititoare și frumoasă poate, starea femeii la masa verde de judecată, în altitudinea ei fină, cu vocea ei sentimentală la tribuna de avocat, ori la tribuna parlamentară, la predica de pe amvon, sau într'un discurs la o adunare populară, dar nu e mai puțin adevărat, că astfel de îndeletniciri îndepărtează pe femei dela menirea de so-

FOIȘOARA

Fie-vă milă de ființele fără de graiu *

«Nici una dintre ele nu e ultiță de Dumnezeu! — a spus Isus, la Luca XII 6.

Azurel e călăușul tău. Tu ești zeul lui Azurel; pentru că el nu cunoaște alt zeu. Când te mănii pe el, bietul, nu știe încotro să se uite. Adeseori stau și mă gândesc, îngrijit-al de Azurel așa cum aștepti să îngrijească Dumnezeu de tine?

Asociația Umană a stăruit să fie o Duminică închinată: mii de ființele fără de graiu, în care încercăm a găsi un răspuns la întrebarea: tratăm noi cu ființele mute, precum așteptăm să trateze Dumnezeu cu noi?

Organizarea Societății pentru protecția animalelor, a paserilor și a arborilor are de scop să ne facă pe noi, blânzi și mișci și să înăbușească instinctele brutale, care desonorează pe om.

* Duminica dela 19 April 1925 a fost declarată: la Englezi *Duminica mii*. Mii e un sentiment universal și nu privește numai ființa omenească, ci toate viațile. La această ocazie a fost rostită predica, prefăcută din englezește.

Preotul Dr. George Thomas Dowling că lătorind prin Anglia, și a notat în carnetul său citatul evanghelic de sus, care era așezat pe un monument interesant, având în vârful lui un cap de căine. Monumentul împodobește cimiterul Căinilor, situat în inima Londrei, marea capitală mondială.

I s'a spus că înainte cu 25 ani, Ducele de Cambridge făcea împreună cu soția sa o plimbare cu trăsura prin parcul Kensington și când au ajuns la Poarta Victoria, trăsura s'a oprit, ca micul călăuș, Prince, care era drăgălaș, să poată alerga în libertate.

Căi dela trăsura l-au strivit sub copitele lor și l-au omorât. Ducele, care era patronul Parcului s'a cugetat să l'ingroape lângă locuința păzitorului aceluia parc. Acolo se găsește și azi mormântul, cu această inscripție: «*Bietul Prințisor*».

De întâmplarea aceasta au oblicat și alții și, când se întâmpla să le moară simpaticele animale, au cerut și li s'a dat voie să și îngroape căinii, astfel că azi dorm sub ghele la 400 de căini, în acel cimiter.

Se găsesc în acel cimiter inscripții cu adevărat duloase și patetice. Iată câteva:

Spre plăcută aducere-amină,
Drăgălașul Jockie, călăușul scoțian,
Mort la 31 Oct. 1895.
A trăit 15 ani.

Alta:

Cel mai cuminț, mai fidel, mai drăgălaș și mai devotat căine, care a trăit vreodată, care și-a adorat pe Prietenul său în mare chin.

Sir, H. Seton Gordon' Bart.

Alta:

M O N A,

n. 2 aug. 1878

moartă: 15 aug. 1892

împreună cu adoratul său:

«Puncel» iubitul său

vâstar călăuș,

mort 14 aug. 1895

Nedespărțiți nici în mormânt.

Un mormânt are flori proaspete și pe piatră:

Tovarășului din copilărie.

Pe piatra altui mormânt, prietenul Bob de

14 ani a crezut că se potrivește aceste cuvinte:

Sunt oameni înțelepți și buni

Cari cred că murele ființe

Capabile să fie vesele și drăgălașe,

Vor ieși odată în calea noastră

În drumul către Porțile de aur

Unde ne așteaptă nădejdea și veșnica iubire.

Pe altă piatră, această lapidară inscripție:

Doamne, n'am murit,

Ci numai dormim!

Din toată inima sa a crezut acest călător

că astfel de inscripții ne dau un răspuns.

Doriți o dovadă la cele ce spuneam?

În Italia un certător «științific» a voit să facă o experiență despre dragostea de mamă,

ție și îi face imposibilă mai ales chiemarea sfântă de mamă, în adevăratul înțeles al cuvântului.

Năvala ideilor din apusul svăpăiat de după revoluția franceză și curentele strecurate din Rusia descumpănită, au avârlit și pe pământul românesc sămănția feminismului modern, — nu vom zice cu toate exagerările lui — dar, cu multe pretenții, pentru realizarea cărora femeia română, în pături largi ale populației nu e pregătită, și deci nu înțelege să li se ataseze.

Felicităm organizațiile feministe românești: «Consiliul național al femeilor române», «Liga drepturilor și datorilor femeii», «Asociația pentru emanciparea socială și politică a femeii», «Uniunea femeilor române», «Societatea ortodoxă națională a femeilor române» etc., pentru anumite strădăni frumose; mai ales pentru inspirațiile și îndemnul imprumutate dela femeia din Anglia, care, cea dintâi a deschis campania împotriva răului din închisori; dela ligile femeestii din America, cari au pornit lupta pentru combaterea alcoolului; dela pildele date de femei în Suedia, Norvegia și alurea, prin inițiative de ocrotire a copiilor și prin toate operele frumoase de binefacere și de asistență socială. Și dorim din tot sufletul ca organizațiile feminine din România să se mențină între marginile posibilităților, pe care le îmbie sufletul feminin românesc, prin eselență religioasă și națională. Altfel ne vom trezi cu o împărțire în două categorii a femeilor române, unele, puține, emancipate, independente, cu o viață liberă, iar celelalte, cari se socotesc femei adevărate, vor rămâne credincioase menirii lor de soții și mame.

Nu încercăm să fixăm aici diferite categorii, în cari să se împartă femeile după drepturile celor măritate, cari trăseser după câștigul soților lor; a femeilor, avizate să-și câștige existența prin propriile lor puteri, îndeletnicindu-se numai cu anumite ocupații, potrivite firei și aptitudinilor femeestii; ori admițându-li-se accesul la toate profesii libere, pentru cari pregătesc universitățile; nici nu discutăm deplina îndreptățire de participare la toate funcțiile publice, politice și sociale, pentru a-și exercita influența și femeia, în mai mare măsură, asupra întregii vieți obștești.

Exprimăm aici numai temerea că, angajată femeia la orice ocupații, — unele rezervate până acum numai bărbaților, — în urma deosebirilor naturale, fiziologice și intelectuale, morale și de cultură spirituală, ce nu se pot tăgădui, s'ar per-

verti misiunea cea dintâi și cea mai înaltă a femeii: de a fi mamă și femeie. Majoritatea covârșitoare a femeinistelor — s'a adevărit — sunt fete nemăritate, femei fără copii și numai ici-colea mame, cari și ele au scăpat de grija copiilor. «Neamul se zămislise în sinul matern al femeii și își croiește viitorul prin creierul bărbatului» spunea un adânc cugetător, dându-și seama de misiunea celor două sexe în viața neamului omenesc. Dacă bărbatul este rânduit dela Dumnezeu să slujească cu mintea, să poarte grija gândurilor și necajurilor sociale, nu e mai puțin adevărat că femeia, izvorul tuturor sentimentelor nobile, cu inima stăpânește mintea bărbatului.

Biblia, cea mai veche carte a omenirii, a determinat mai întâi menirea femeii și a bărbatului, fixând în cuvinte dispoziția dumnezeiască: «În dureri vei naște fiii și spre bărbatul tău va fi întoarcerea ta», pentru menirea ei înaltă și gingașă, de a fi mamă, a fost pusă sub ocrotirea bărbatului. Durerile nașterii nu trebuie să fie socotite ca un blestem, ci mai vârtos ca o jertfă pe altarul perpetuării neamului. Iară bărbatul i s'a judecat: «Întru sudoarea feței tale vei mânca pâinea ta». (Facere 3, 16 și 10.) Susținerea casei e îndatorirea bărbatului, prin muncă și agonisală în afară de casă, «Ieși-va omul la lucrul său și la lucrarea sa până seara» (Psalm 103, 24); iară rostul femeii este în casă, dupăcum așa de frumos o caracterizează înțeleptul Solomon: «Femeie vrednică cine va afla, mai scumpă este una ca aceasta decât pietrele cele de mult preț, nădăjduiește spre dansa inimă bărbatului ei... că lucrează bărbatulul său lucruri bune... agonisind lăna și în, face cu mâinile sale lucru de treabă... se scoală de noapte și gătește bucate casei și dă de lucru slujnicilor... văzând moșie o cumpără și din sudorile mâinilor sale sădește vie; încingându-și mijlocul său cu tărle își întărește brațul său la lucru... mâinile sale întind spre cele de folos... mâinile sale le deschide săracului și hrană dă celui lipsit; nu poartă grija de cele din casă bărbatul ei, când se zăbovește undeva, că toți ai ei sunt îmbrăcați... Cinstit este în porți bărbatul ei, ori când merge intru adunare cu cei bătrâni... Gura va deschide cu socoteală și după lege, și rânduiala pune limbei sale... Crescutu-și-a fiii săi și s'au îmbogățit și bărbatul ei o a lăudat pe ea... Plăceri mincinoase și frumuseți deșarte femeiești nu sunt întru ea, femeia cuminte se va binecuvânta; iar femeia care se teme de Domnul va fi lăudată. (Pilde 31,

10-30). Bunăstarea familiei, numele bun în afară, rangul, poziția socială le asigură bărbatul, iar fericirea casei o hotărăște întotdeauna femeia.

Oricari ar fi răvririle feminismului modern, cea mai superioară misiune a femeii rămâne totuși aceea de soție și mamă, păzitoare a căminului familial, măcar că aceasta s'ar socoti de cineva ca niște «lucruri mărunte ale casei». Din casă, mamele cele adevărate au cârmuit și cârmuesc și azi lumea mare, căci toți bărbații mari ai omenirii recunosc, că dacă au dat ceva bun în viața lor o datoresc mamei. Mamele i-au născut nu numai truștește, ci i-au renăscut și sufletește, prin duhul strecurat în suflute, pentru a-i face săvârșitori de opere neperitoare. Din casă votează femeia la orânduirea treburilor obștești, prin votul fiilor și al soțului ei, și nu poate fi tăgăduită nici azi marea influență pe care o exercită femeile asupra vieții obștești prin soții și legăturile lor.

Oricât ar absorbi căsnicia energiile femeiești, adevăratul rol al femeii e în familie «plecată de veacuri asupra sufletului chemat pe pământ» cum așa de frumos se exprimă o româncă protivnică feminismului Numai prisosul de energie și timp rămas neabsorbit de preocupările familiale poate fi pus în slujba vieții publice, în folosul bisericii și al neamului și prin acestea în al statului, spre funcțiile și demnitățile cărora se lasă așa de ușor ademenită femeia din vremea noastră.

Nu familia și căsnicia a scoborât demnitatea și prestigiul femeii, încât, nu fără cuvânt, se simte uneori ca deținută într-o colivie, din care numai printre gratii li este îngăduit să privească la viața din afară, la învâlmășagul, în largul căreia se dorește.

Pervertirea principiilor creștinești, ce trebuie să troneze la încheierea căsnicilor, este ceace a viciat situația femeii; pentru că femeile, ca și bărbații, prea se lasă călăuziți de alte interese înguste și egoiste la înjgheburile căsnicilor, — și nu de dragostea adevărată, care singură e îndreptățită, să dea îndemn la încheierea lor.

Raportul dintre soț și soție îl lămurătește atât de plastic cuvântul din sf. Scripturi încât trebuie să-l transcriem aici, ca pe o lumină și călăuză netrecătoare.

În Cartea Facerii (2, 21-24), se istorisește ca un simbol al unității dintre bărbat și soție, că femeia e ruptă din coasta bărbatului ei, os din oasele lui, «pentru aceea va lăsa omul pe

O călea nu i făcuse nici un rău ca să aibă pricină să o chinuască. Dar «el» era om și «ea» numai un «dobitoc» neajutorat și fără de putere. Punând cățelușul, fătul ei lângă ea, o chinul, scoțându-i nervii, într-o vivisectie fără de milă.

De câte ori li îngăduia chinulului ei, bietul dobitoc, în doaga morții, își întorcea capul cu milă spre cățelușul său, arătându-i toată mila.

Și în chinuri grozave s'a sfârșit. Dar durerea ei nu-i putea coștele iubirea de mamă, care s'a stins numai după ce a părăsit-o vieța pe această mamă fără de grai.

Artur Brisbane, faimos ziarist american, care spune această duioasă istorie, se întreabă cu mirare: «Ar putea să nu fie suflet, unde este atăta iubire?».

O, scriitorule, eu nu mă îndoiesc să-ți răspund: da.

Cu anevoe e să nu zărești o scântee de morală, pe care nu l-am avea țit noi. Iă seama la un câne, care simte că a făcut rău și socotește poate, fi lipsit de ceva ce seamănă a conștiință? Un dulău răpește osul din gura unui cățeluș, și se simte jenat. Naturaliștii, cari au strânse multe cazuri de acestea, ne dau dreptate.

Ce e drept, astfel de instincte se găsesc la ei în stare embrionară. Dar ele se găsesc și a om în stare embrionară. Exemple de acestea

putem citi cu duinul în scrierea lui Ernest Thompson Seton: *Cele zece porunci în lumea animalelor*. Tot astfel e și scrierea preotului Dr. Ch. Adams: *Unde e câinele meu?*

Putem noi crede că chinulului căștii a putut avea suflet?

Căteaua a rămas în dragoste către fiul ei până la cea din urmă răsuflare. Și Celce a creat totul și susține totul, ar putea lăsa să treacă fără de nicio urmă astfel de ființă. «Nici unul din aceștia nu se va uita de Dumnezeu!» Sunt capabil să cred aceasta.

Dar să mai spun și alt caz. Istoria câinelui Bobby al călugărului G. a fost publicată în revista Harper, și de acolo în Almanahul Societății pentru protecția animalelor din Hartford.

Un om sărac din Edinburg a murit în anul 1858.

Și a fost îngropat în cimiterul bisericii.

Între ceile l-au petrecut la groapă, cu multă jale, era și un câine. Păzitorul cimiterului l-a găsit zăcând pe mormânt. De oarece câinii nu sânt admiși în cimiter, l-au gonit afară. Dar a doua zi câinele era tot acolo. Era ploaie și vânt. Dar nici acestea, nici foamea nu l-au putut îndepărta de acolo.

Bătrânului propar i se făcu milă de el și-i dete de mâncare. Câinele părea a se gândi că

are un drept să stea acolo și nu s'a mai dus la casa părăsită. Dreptul lui a fost recunoscut. Un inginer de stat a plătit un adăpost și dela un restaurant hrana. În fiecare zi, a aceeași oră se ducea să mănânce. Când s'a pus dare pe câini restaurantul a plătit taxa pentru Bobby. Orce bine i-ar fi făcut cineva, nu l'ar fi recunoscut stăpân al său.

Și cazul a fost adus la cunoștința Lordului Provost de Edinburg, care l'a scutit de taxă.

Drept semn al admirației sale pentru credința acestui animal, i'a legat de grumazi o sgară frumoasă cu o tablă, pe care erau scrise cuvintele:

«Lui Bobby, al Călugărului Grey, dănie dela Lordul Provost de Edinburg, 1807».

Acest câine a murit la 1872. A avut mulți prietini și ocrotitori, dar unicul său stăpân era celce dormia în mormântul, străjuit de el până la moarte.

Lecția acestei istorii a impresionat atât de profund pe oarecare damă engleză, care s'a simțit îndemnată să facă o faniță, cu o statuie lui «Bobby», având această inscripție:

«Acest monument l-a ridicat o nobilă doamnă, Baronessa Burdett-Coutts intru pomenirea lui Bobby, al Călugărului Grey. Acest câine credincios a stat necinut lângă mormântul stăpânului său, mort la 1858 și nu l'a desprăjit de el decât moartea, întâmplată la 1872».

tații sau și pe muma sa și se va lipi de femeia sa și vor fi amândoi un trup».

Comentând această identificare dintre soți, marele Apostol Pavel, în scrisorile sale de adăncă filosofie creștină, sfătuiește femeile să se plece bărbaților, căci «bărbatul este cap femeii, după asemănarea de adânc misticism: precum Hristos este cap bisericii». În aceeși vreme ordonă bărbaților să și iubească soțiile, după același model de iubire a lui Hristos către biserica Sa. Și, spre întărire și lămurire, mai după priceperea omească, adaugă: așa sunt datori bărbații să și iubească femeile lor ca și trupurile lor. Celce iubește pe femeia sa, pe sine se iubește, căci nimenea nici odată nu și-a urât trupul său, și îl hrănește și-l încălzește pe el... fiecare să și iubească pe soția sa, ca pe sine însuși... În schimb femeia să aibă respect de bărbatul ei... (Efes. 5, 20-30) să se plece bărbatului precum se cuvine întru Domnul... căci bărbatul chipul și slava lui Dumnezeu fiind, femeia este slava bărbatului... pentru că ea a fost făcută din bărbat și a fost zidită pentru el... cum tot așa și bărbatul se naște prin femeie. — Prin acest raport de reciprocă atârnare, Apostolul proclamă egala îndreptățire a soților, fiecare în sfera sa de demnitate, desemnată de firea, de însușirile, de menirea cu care i-a înzestrat Dumnezeu. — Bărbatul, împreună locuind cu soția, e îndrumat să i dea cinste ca unui vas mai slab (1 Petru 3, 7); iar femeia să nu caute a-și stăpâni bărbatul ci, bine viețuind împreună, amândoi să nu și urgiască, să nu întărească pe copii la mână, să nu le slăbească nădejdea, ca la rândul lor, să asculte pe părinții lor întru toate, precum place Domnului. Acesta este raportul sănătos de viață conjugală a cărei menire este prelungirea generației prin naștere și creștere de fii, a cărora bună îngrijire privește de o potrivă pe amândoi soții. Încheind aceste considerații fugare, resumăm principiile, care trebuie să călăuzească tendințele feminismului românesc într-o singură frază: cultivarea virtuților familiale și păstrarea legăturilor cu biserica și naționalitatea, după pilda femeilor virtuose din trecutul neamului românesc.

La Bibliotecă Arhiepiscopale din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

Tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dnui Ioan Meșianu, arhiepiscop și mitropolit. Prețul legat 30 Lei plus porto postal 5 Lei.

Așa sunt ființele, de care ni se cere azi să avem milă de ele, și pe care sfântul Francisc de Asisi le numea: frații și surorile noastre.

Și acum o întrebare: «Ce ți se cade să faci?» Iată aceste patru lucruri simple:

1. Înscrie-te în cea mai apropiată Societate pentru împiedicarea schingiuirii animalelor, și plătește taxa cuvenită.

2. Contribuie cu ceva la fondul Asociației umane.

3. Învăță copiii proprii sau ai prietenilor tăi, ori copiii de școală, peste tot să nu chinie ființele lăse de Dumnezeu».

4. Și pe urmă: **Fă acestea chiar acum!** Pentru că: «întru cât ai făcut acestea unora din cei mici ai mei etc., înțelegeți, care e răsplata!

Preluare din englezește de: Tr. Scorbîi.

Între al. Din Moscova se anunță că în parlament internațional al 3 a. săptămânii, până acum nereușite, au furat din casa de fier 5 milioane cerșetari (peste 500 milioane de lei), mențiți în scop de propagandă comunistă în străinătate. Marele furt se spune că a fost organizat de fruntași bolșevici, — astfel banii rămân tot în familie.

Convocare

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român («Astra»). În baza art. 37 al statutelor, va organiza un despărțământ pentru plasa Cristur, jud. Odorhei. Adunarea de organizare se va ține în Cristurul unguresc, Joi, în 21 Mai a. c. (Constantin și Elena) la ora 11 a. m.

Cu onoare invităm la această adunare pe toți membrii «Asociațiunii» precum și pe toți oamenii cu dragoste pentru înălțarea poporului nostru.

I. Neagoe
conf. prop. al «Asociației».

INFORMAȚIUNI

Știri personale. Înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul nostru **Nicolae** a plecat în 19 l. c. la București.

— În 15 Mai a. c. a sosit în orașul nostru dl profesor universitar **Ioan Nistor** ministrul Bucovinei cu doamna și domnișoara. În aceeași zi p. m. a vorbit la festivalul aranjat în sala «Urania» despre care relatăm în corpul ziarului nostru. În 16 Mai a. m. a vizitat instituțiile culturale din oraș, iar d. a. împreună cu înalt Prea Sfinția Sa au onorat cu prezența lor maioralul din Dumbrava orașului al școalelor și societăților noastre. Cu trenul de seara au părăsit orașul.

— Domnul ministru împreună cu familia au fost oaspeții înalt Prea Sfinției Sale Mitropolitului nostru.

În urma sărbătorilor de Joli, Sfinți împărați Constantin și Elena, numărul vizitor al ziarului nostru apare Marți în 26 l. c.

Burse pentru tineri români ortodocși. Consistoriul ortodox român din Arad a publicat zilele acestea concurs repetit, cu termen de 30 zile, pentru una sau două burse din **fundatiunea medicului Dr. Iulia T. Mera**, Șiria. Se admit la concurs: universitari (dela facultățile de: teologie, drept, medicină, filosofie, tehnică); în lipsa lor, bursele se votează școlarilor din cl. 5—8 a școalelor secundare, comerciale, militare sau normale. Admiși sunt tineri săraci, români ortodocși, născuți în mitropolia ort. rom. a Ardealului. Preferenți sânt: cei ce dovedesc înrudire cu fondatorul, cei de naștere din Șiria sau din dieceza Aradului. Cei ce eventual sânt bursieri, sânt datori să arate suma bursei, și dela cine o au. Cererile se înaintază către Ven. Consistor eparhial ort. rom. în Arad.

Statule lui Iancu. Comitetul pentru ridicarea unui statuii lui Avram Iancu a instituit concurs în scop d'a procura planul și modelul acestui monument. Statuia în bronz, care va avea să reprezinte pe eroul din revoluție, se va așeza în fața Regele Ferdinand din Târgu-Mureș. Speșele statuii și ridicarea ei nu pot trece peste un milion de lei. Terminul de concurs este Septembrie 1925. Proiectele se înaintază la primăria din Târgu-Mureș.

Sărbătorile pentru A. Vlaicu, plănuită la Orăștie și Biniș, s'au amănate pe 8 Iunie, a doua zi de Rusali. Programul sărbătorilor culturale este bogat și va face deosebită cinste organizatorilor.

† **Margareta Meșter** născ. Căpăreanu, după moribund lungat, — împărțită cu sfintele Taine — și-a dat sufletul în mâinile Creatorului Sămbătă 16 Mai 1925 ora 9 seara, în etate de 53 ani. Rămășițele pământești ale răposatei s'au transportat din Capela cîmăcelor din Cluj, la Turda, unde s'a servit prohodul în biserica ortodoxă română în 19 l. c. la ora 3 p. m. și s'au așezat spre vecinică odihnă în mormântul familiar. Odihnească în pace!

La ortodoxie. Un medic și soția sa, evrei din orașul Severin, au trecut zilele acestea dela religia mozaică la biserica noastră răsăriteană. Când cei străini de creștinism au luat asemenea hotărâre, cu atât mai vădit s'au putea reveni la ortodoxie frații noștri, ai căror înaintași, nu prea vechi, au fost deslipiți cu amăgeli din strămoșeasca lege.

Bomba. S'a stabilit că bomba dela catedrala din Sofia a fost aprinsă de un comunist cu numele **Ruben Levi**, de origine din neamul «ales». Se crede că și acest criminal va fi prins cât de curând.

Stambul. Guvernul otoman a hotărât ca orașul Constantinopol să se numească pe viitor **Stambul**. Cu începere d- 1 Iunie 1925, în urma acestei hotărâri, nu se mai primesc corespondențe, telegrame etc. cu adresa de Constantinopol, ci de Stambul.

ȘTIRI LOCALE

În amintirea lui Visarion Roman. În 11 Mai a. c. s'au împlinit 40 de ani dela trecerea din această viață a lui Visarion Roman, întemeietorul și primul director al «Albinei». Oșă mintele defunctului se vor exhuma din cimitirul dela Poarta Turnului și Sămbătă în 23 Mai se vor transporta în cimitirul central, unde se vor înhuma cu ceremonia cuvenită Duminecă la ora 3 d. a. Inițiativa acestei pioase sărbări a luat-o «Asociațiunea» împreună cu «Albina».

Concertul Veturia Ghibu. Sâmb. Vineri 15 Mai am avut plăcerea de a asculta pe dna Veturia Ghibu, care pentru întâia oară a plătit înaintea publicului nostru, — ca cântăreață — cântărea de valoare, cu școală superioară.

Programul executat în mod desăvârșit, predominant muzica lirică — cu excepție «Răgăciunea Elisabetei din Tanhäuser», unde i-am admirat forța precum și compozițiile lui C. Negrea, care urmând direcția modernă au numit futuristă — în muzică — sunt bizare și foarte interesante. Acest deosebit gen de muzică, clădit pe bază hipermodernă îl cunoaștem și din compozițiile celebrului pianist A. de Bortok, în a căui muzică găsim disonanțe de câte trei clape (trei tonuri) lângă oaltă, ceva neobișnuit.

Vocea dnei V. Ghibu catifelată, caldă și de o ampolare, mai cu seamă în registrele de jos, remarcând pianissimul de frumusețe rară, — interpretare inteligentă, și sentiment.

Cântarea — dar neprețuit dela Dumnezeu are menirea a cuprinde și încălzi inimile celor ce o ascultă — pretinde, pe lângă școală, — absolut necesară pentru dezvoltarea și ciselarea vocii — daruri cari zac în sufletul omului, și pe cari nici o tehnică, fie ea cât de desăvârșită, nu le poate da — sânt: talentul, și sentimentul.

Dna V. Ghibu posedând toate acestea, a reușit a ne impresiona înăundu-ne tot timpul sub unul dintre cele mai puternice farmece: farmecul cântării.

Urmând mai departe a se perfecționa, dna Ghibu va deveni o artistă de forță, pe care dorim să o ascultăm cât mai apropiat.

Printre omagiile aduse din partea publicului i s'a oferit splendide buchete de flori.

La pian dădora Orrun Schuster — cunoscuta și apreciată pianistă. **Cătălina Proca.**

Aviz. Reuniunea culturală națională a meșterilor români din Sibiu aranjează Sămbătă în 30 Mai 1925 un Concert împreună cu producție teatrală în sala Unicum. Programul se va publica ulterior.

Comitetul. **Petrecerea câmponească** a școalelor noastre sibieni s'a desfășurat Sămbătă, părănită de o vreme caldă și frumoasă de Mai. La ora 8 1/2 dim. tinerimea școlară și corpul didactic, cum și corporațiile de meșterii, de plugari și intelectuali, au pornit cu drapelul și muzici din piața Regele Ferdinand, prin strada Regina Maria și Carmen Sylva spre Dumbrăvă, într'un lung și impunător cortegiu, admirat de numeroși privitori. S'a petrecut o zi în voie bună tinerească, — și nici norii amenințători, dar îndurători, de după amiază n'au turburat veselia obștească.

Certificate. În considerație la numărul extraordinar de mare de certificate oficiale solicitate și a numărului mic de personal, precum și în interesul rezolvării netede, se aduce la cunoștință publică, că cererile pentru orice fel de certificate, care urmează a fi eliberate de către primărie, sânt a se înainta întotdeauna cu două zile înainte de ce se necesitează; în cazuri urgente însă, când se va plăti taxa dublă pentru eliberarea lor, cu cel puțin o zi înainte între ora 10—11 a. m., și sânt a se ridica din expediția primăriei între ora 9—12 a. m. în ziua ce se va indica de către funcționarul care face certificatul. Obiceiul de până acum, că partida intervine însuși la dl primar sau la locțiitorul lui pentru aprobarea conceptului și pentru înscuțurarea lui pe certificat, încetează în mod definitiv. Partidele sânt rugate, în interesul lor propriu, a ține strict orele indicate, căci în afară de acele ore este oprit a se înainta cereri sau a se ridica certificatele. **Consiliul orașenesc.**

Aviz

Onor. membri ai Ligei consumatorilor din județul și orașul municipal Sibiu sânt invitați la **adunarea generală extraordinară**, ce se va ține **Luni în 1 Iunie 1925** după prânz la 3 ore în sala de ședințe a Magistratului orașenesc.

La ordinea de zi: Dizolvarea societății.

La caz când nu s'ar prezenta la această adunare numărul de membri cerut spre a se putea aduce concluze valide, se va ține a doua adunare **Miercuri în 3 Iunie 1925**, tot la acel loc și aceeași oră, care va aduce concluze valide fără considerare la numărul celor prezenți.

Comitetul de lichidare.

Posta redacției

Pr. P. B. în V. Părerile ne convin și aveți, în fond, dreptate. Numai cât, publicându-le, țița se de-parteează, în loc d'a se apropia. Lucrul trebuie să se facă pe altă cale și în altă formă.

Nr. 124/1925 prot.

(53) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Branșea**, din protopopiatul Iliiei, se publică prin această concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi apariție a concursului în «Telegraful Român».

Retribuțiile împreună cu această funcțiune sânt, pe lângă salariul și accesoriile dela stat, următoarele:

1. Relut de cuartir,
2. 13 jg. 1581 st. □ sesiune parohială, pământ cl. I.

3. De fiecare familie 16 cupe porumb.

4. Stola obișnuită în parohie.

Reflecții îndreptățite la acest post sânt poftiți să și trimită petițiile provăzute cu documentele necesare în termen oficiului protopopesc ort. rom. Iliia și să se prezinte și în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Iliia, la 25 April 1925.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu comitetul parohial din Branșea.

Const. Moldovanu,
protopop.

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 50 Lei.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii, medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervă, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clupe de nitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scrierile române. Biblioteca Universală, Lumea copiilor Steaua copiilor, Astra nouă, Biblioteca clasică, Biblioteca Inimel, Biblioteca Energia.

De vânzare

50 acțiuni Albina-Sibiu

Informațiuni la Administrația foalei

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu, se mai află de vânzare

Noul Testament

(cu litere drile)

de

Andrei baron de Șaguna

Prețul: crud Lei 8—, broșat Lei 15—, plus porto postal Lei 5—.

Iconostase!

și pictură monumentală bisericească,

se execută cu prețuri moderate

Atelierul fondat în anul 1905, Ardeal

Informațiuni și comanda se primesc din comlesanță la (55) 1-3

di Virgil Muntean,

dentist, Sibiu, strada Regina Maria Nr. 7.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare următoarele cărți, apărute la Editura «Fundațiunii I. V. Socec» din București:

Prof. Dr. Dubois: «Educația prin sine însuși» (Rostul vieții) Lei 10

Mircea Florian: «Arta de a suferi» (Trepeticul sufletesc) „ 14

Cebes, 500 a. Chr.: «Imaginea vieții omenești» „ 3

Corneliu D. Ionescu: «Pentru micii și mari» (Distractiv) „ 5

La Fontaine: «Fabule», vol. I și vol. II a S. O. Marden: «Puterea cugetării» (Isbânda și fericirea sunt în puterea noastră. Teama paralizează puterea inferioară. Otrăvirea mintală produsă de gândurile false) „ 8

Charles Wagner: «Viața cumpătată» (Gândirea cumpănată. Trufia și simplitatea în relațiile sociale) „ 10

G. D. Seraba: «Vasile Conta» (Studiu filozofic) „ 10

N. Iorga: «Mihail Kogălniceanu» „ 12

Marcu Antoniu: «Cugetări asupra vieții» „ 4

Alexandru Pelimon: «1821» (Roman Ist.) „ 8

G. D. Seraba: «Ion Eliade Rădulescu» „ 20

E. I. V. Socec: «Dela naștere la moarte» (Nașterea. Anii dinții. Vârsta copilăriei. Tinerețea. Maturitatea. Bătrânețea. Moartea) „ 20

Gr. Teodosin: «Cîrpii de pășărele» (Cântec și jocuri de copii) „ 10

Alexandrina Demetrescu: «Abecedar pentru învățarea limbii franceze (Ilustrat)» „ 6

Mircea Florian: «Rostul și utilitatea filozofiei» (Filozofia ne învață ca să trăim, liberează individul. Spiritul și simțul filozofic) „ 10

Epictet: «Purtarea în viață» „ 4

Mircea Florian: «Îndrumare în filozofie» „ 35

Emil I. V. Socec: «Ca să fii om» „ 10

Prof. Dr. Dubois: «Psychonevrozele și tratamentul lor moral» „ 60

Comanda se execută numai contra Ramburs.

Note muzicale

de G. Dima, dir. Conservatorului din Cluj se află de vânzare la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Cântece și balade

(cant și pian)

Ști tu mândro a	24
Hotărâre a	24
Nol trei a	24
Trădare a	20
Curile a	30
A venit un lup din crâng a	40

Poezii de Carmen Sylva

(cant și pian)

Genug a	24
Grossmutter a	24
Aus dem Ei gekrochen a	30

Cântece populare

(cant și pian)

Mândrușă de demult a	24
Jelui-m'as a	30
Vai mândrușă	24
O ce veste a	24
Doamne Isuse Hristoase a	24
O inimă întristată a	24

Cântări funebreale

(cor mixt)

Bine ești cuvântat	20
partitura	40
Ce e viața	20
partitura	40
Cu adevărat	20
partitura	40
Cela ce cu adâncul înțelepciunii	20
partitura	40
Marca vieții	20
partitura	40
Fericții	20
partitura	40

Irmoase

(cor mixt)

Irmosul Crăciunului	16
partitura	40
Irmosul Bobotezii	16
partitura	40
Irmosul Buneivestiri	16
partitura	40
Irmosul Florilor	16
partitura	40
Irmosul Înălțării	16
partitura	40
Irmosul Rosaliilor	16
partitura	40
Irmosul Întrării în biserică	16
partitura	40
De tine se bucură	16
partitura	40
Cu trupul	16
partitura	40

Coruri mixte:

Două inimi	24
partitura	60
Dor de călătorie	24
partitura	60
Ce te legeni codrule	16
partitura	40
La mijloc de codru des	16
partitura	40
Ce faci Ioano?	24
O ce veste a	24
Leagăn verde	24
Nu-i dreptate	24
Hai în horă	24
Hora Severinului	24
Bălcescu	24
Mândrușă a	24
Nu m'ar arde dorul	24

Coruri bărbătești:

Cucule cu penă sură	24
Sunt soldat	24
Hai în horă	24
Toată iarna	24
Vivandiera	24
O ce veste	24
Liturgia pentru cor mixt	120
Liturgia pentru cor bărbătesc	125
Hora pentru cor mixt și orchestră	28
Salvum fac regem:	
partitura pentru orchestră	240
extras pentru pian	120
voci complete	28

NB. Corurile mixte și bărbătești constau din câte 4 voci.

Notele se pot comanda deodată cu trimiterea sumei, adăugându-se și speșele de postă: Lei 10.